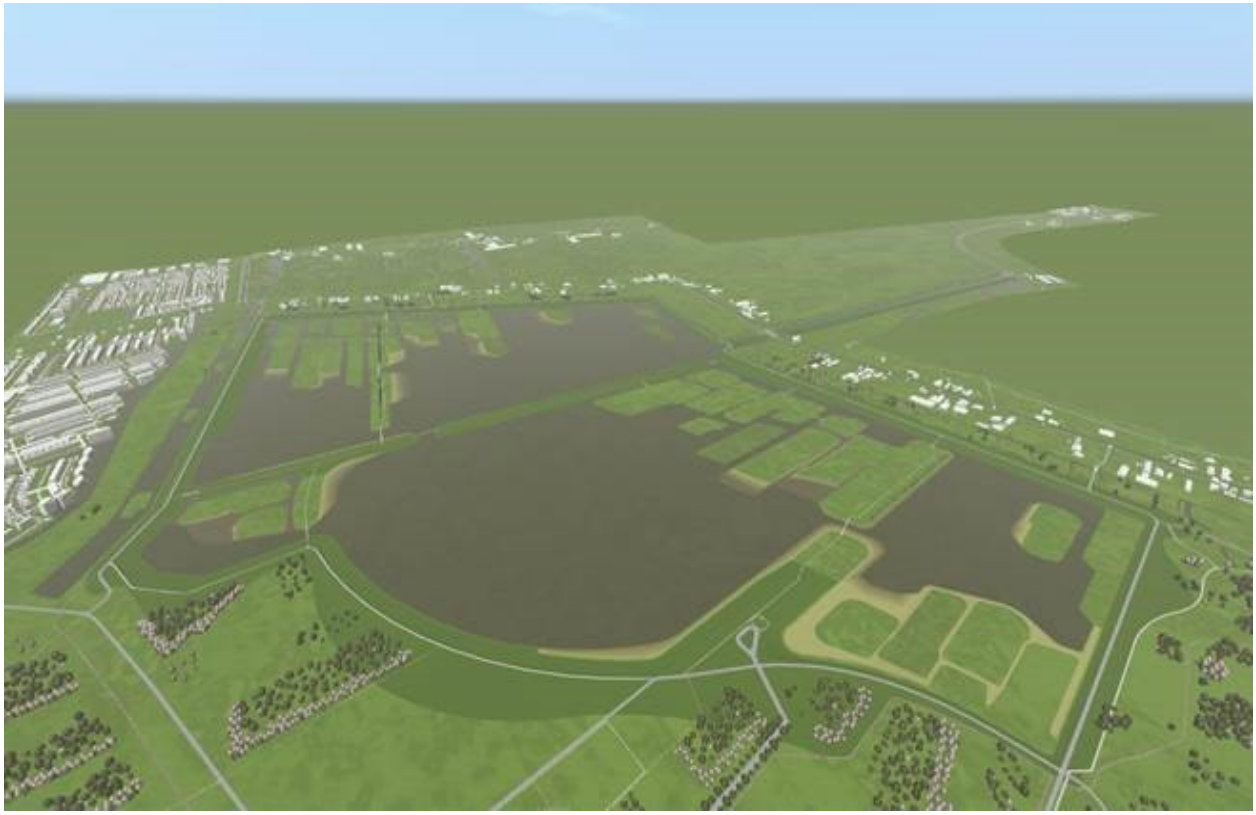
VOORTGANGSRAPPORTAGE
PROJECT NIEUWE DRIEMANSPOLDER

VOLGNUMMER: 7
CORSANUMMER: 20.074989
PERIODE: Oktober 2019 tot oktober 2020
VERSIE: 1
INTEGRAAL PROJECTLEIDER: Paul Hollander
AMBTELIJK OPDRACHTGEVER: Pieter de Booij
HANDTEKENING AMBTELIJK OPDRACHTGEVER:

Archimedesweg 1
postadres:
postbus 156
2300 AD Leiden
telefoon (071) 3 063 063
telefax (071) 5 123 916

CORSA nummer: 20.074989
versie: 1
auteur: Liesbeth Aeckerlin
oplage: 5
datum: 28 september 2017
projectnummer: 00.06002/410

INHOUDSOPGAVE

1. Kerninformatie. 3
1.1 Projectgegevens 3
1.2 Managementtekst 3
1.3 Besluitenlijst Bestuurlijk Overleg 3

2. Ontwikkeling van scope, tijd en geld. 4
2.1 Scope 4
2.2 Tijd 4
2.3 Geld 6
2.4 Risico's Top 5 risico's (op basis van grootste financiële gevolg): 8

3 Omgeving van het project 9
3.1 Ontwikkeling van draagvlak/weerstand 9

4 Organisatorische context 12
4.1 Subsidieverstrekker 12
4.2 Raakvlakken 13
4.3 Capaciteit projectteam 13

5 Organisatorische context 14

Bijlage 1. Projectgegevens 15

Bijlage 2. Besluitenlijst Bestuurlijk Overleg 16

Bijlage 3. Planning 17

Bijlage 4. Update scopedocument (bijlage 2 uitvoeringsplan) Versie OG 29-6-2016) 18

Bijlage 5. Geactualiseerde Issuelijst 22

1. Kerninformatie.

1.1 Projectgegevens

Voor de projectgegevens wordt u verwezen naar Bijlage 1.

1.2 Managementtekst

In 2020 is het middengebied opengesteld voor het publiek en in de laatste maanden van het jaar wordt de Piekberging getest. Als deze test succesvol is kan daarmee het gehele project in 2020 afgerond worden.

Belangrijkste werkzaamheden van 2020 zijn de afronding van de grote waterbouwkundige constructies en de inrichting van het natuur- en recreatiegebied. Dit laatste maakte mogelijk dat het gebied al in de zomer kon worden opgesteld en er sindsdien door de omgeving intensief gebruik van wordt gemaakt. Dit heeft tevens geleidt tot veel media aandacht omtrent het project. De reacties van de gebruikers zijn overwegend positief al zijn er zorgen over de drukte op het gecombineerde voet- fietspad.

Inlaatstuw N4 in werking

1.3 Besluitenlijst Bestuurlijk Overleg

Deze periode heeft er op 20 februari 2020 een Bestuurlijk Overleg plaatsgevonden. Een overzicht van de besluitenlijst is in bijlage 2 opgenomen. Het eerstvolgende overleg zal plaatsvinden op 26 oktober 2020.

2. Ontwikkeling van scope, tijd en geld.

De scope van het project is in 2016 aangepast om het werk binnen het taakstellend budget aan te kunnen besteden. Afgelopen periode heeft geen scope-aanpassing plaatsgevonden.

2.1 Scope

In bijlage 4 staat de huidige scope uit het uitvoeringsplan.

Doorgevoerde scopewijzigingen:

Scopewijziging	***Aanleiding (endo-/exogeen)***	***Scope gewijzigd***	***Financiële consequenties***
Eerder al gemeld: Sifon Drooggemaakte grote polder	Exogeen	Ja	Benodigd budget is vanuit een ander project aan het totaal budget toegevoegd
Oude Ringsloot afsluiten met dam/duiker	Endogeen	Ja	Minimaal (+/- € 60.000,-)
Detaillering scope inrichting	Endogeen	Ja	Betreft nadere detaillering van de scope n.a.v. werkbijeenkomst bewoners. Financiële consequenties geen.
Versmallen Ringsloot t.h.v. manege Stompwijk (beperking onteigeningsrisico /sloop huis niet nodig)	Exogeen	Ja	€365.000 (netto)
Inzet besparingsopties om binnen het taakstellend budget het werk te kunnen realiseren (bijlage 6)	Endogeen	Ja	€ 2.680.0000 besparing
Realisatie aflaatstuw	Endogeen	Ja	€ 450.000 Extra krediet door Rijnland verstrekt
Opleveringsdatum dec 2020	Exogeen	Ja	Geen
Autobrug A3 uit scope	Endogeen	Ja	Geen

2.2 Tijd

Voor N3MP worden 2 hoofdonderdelen onderscheiden die van invloed zijn op de planning namelijk de grondverwerving en de techniek (ontwerp, aanbesteding en realisatie). De grondverwerving is afgerond en de techniek staat in onderstaande tabel onder planning opgenomen.

Planning:

In 2018 heeft de aannemer aangegeven het werk niet binnen de afgesproken termijn te kunnen opleveren. Er is overeenstemming bereikt over de termijnsverlenging, deze is goedgekeurd in het bestuurlijke overleg van 4 juli 2019. Intussen is het middengebied op 1 juli opengesteld voor het publiek. De huidige verwachting is dat het werk medio november2020 opgeleverd kan worden.

Geplande activiteiten en mijlpalen	*2018*				*2019*				*2020*				*2021*			
	Q1	*Q2*	*Q3*	*Q4*	*Q1*	*Q2*	*Q3*	*Q4*	*Q1*	*Q2*	*Q3*	*Q4*	*Q1*	*Q2*	*Q3*	*Q4*
Aanleg kadewerken																
Aanleg waterysteem																
Aanleg kunstwerken																
Aanleg recreatieve inrichting																
Oplevering (medio november 2020)												◊				
Nazorg																

Foto van de medewerkers van Rijnland en de Dijkencombi die aan de Driemanspolder gewerkt hebben

In het beheerplan is conform artikel 4.4 van de wijzigingsovereenkomst een berekening gemaakt m.b.t. de opvangcapaciteit. Hiervoor is als basis de methodiek Index Natuur en Landschap van Alterra gebruikt. De opvangcapaciteit voor het dagrecreatieterrein is 1.100 personen per dag voor het recreatiedeel van het gebied van 11 ha. De paddichtheid komt uit op een opvangcapaciteit van ruim 20 pp/ha/dag.

Grondverwerving

De grondverwerving was voor de start van de uitvoering gereed. Op dit moment wordt gewerkt aan het verkopen van de aangekochte gronden en opstallen buiten het plangebied. Er zijn nog een drietal omvangrijke stukken grond te verkopen en de verwachting is dat de overeenkomsten hiervoor eind 2020 en eerste helft 2021 gesloten gaan worden.

2.3 Geld

Voor N3MP worden twee budgetten onderscheiden. Het taakstellend budget uit de wijzigingsovereenkomst (N3MP) en het Rijnlandse budget voor de kosten van de eigen organisatie en een deel van de aanvoerroute (HHR). Deze budgetten zijn niet uitwisselbaar. Daarnaast wordt in de kosten onderscheid gemaakt in 4 onderdelen: Omgevingsmanagement, Techniek, Grondverwerving en historische kosten. Gepresenteerd worden de netto kosten dus inclusief opbrengsten van gronden die buiten het plangebied vallen en terugvloeien in het project en bijdragen van derden.

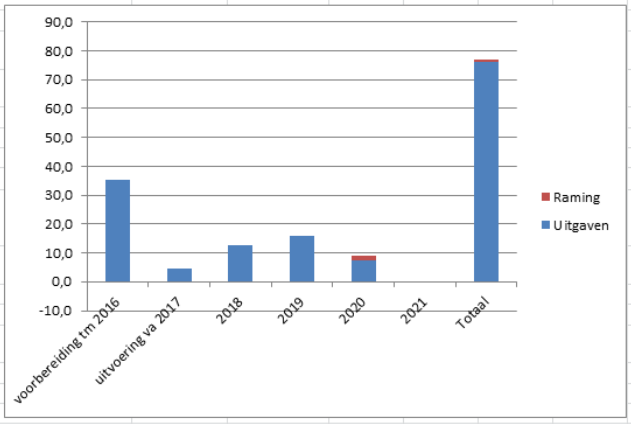
	Omgevings-management		*Techniek (realisatie)*		*Grondverwerving*		*Historische kosten*		*Totaal*	
	N3MP	*HHR*	*N3MP*	*HHR*	*N3MP*	*HHR*	*N3MP*	*HHR*	*N3MP*	*HHR*
Budget netto	*0,6*	*0,4*	*46,6*	*2,5*	*19,3*	*1,1*	*3,7*	*3,1*	***70,2***	***7,1***
Uitgaven	0,9	0,7	44,5	*1,6*	20,5	1,2	3,7	2,9	***69,6***	***6,5***
Raming *	0,1	0,1	2,6	*0,3*	-1,9	-0,1	0,0	0,0	***0,7***	***0,2***
Totaal uitgaven en raming	1,0	0,7	47,0	1,9	18,6	1,2	3,7	3,0	***70,3***	***6,7***
Tekort/ overschot	-0,4	-0,3	-0,4	0,6	0,7	-0,1	0,0	0,1	***-0,1***	***0,3***

** betreft nog te maken kosten (voor grondverwerving is dit een negatief bedrag aangezien het opbrengsten betreffen).*

De verwachtte investering ligt in lijn met de raming en past binnen het taakstellende budget. Er hebben zich geen grote financiële mutaties voorgedaan. In bovenstaande raming is de restant risicoreservering opgenomen van € 0,7 mln. Deze past binnen de restant risico's van het risicodossier. De aannemer claimt extra te kosten te hebben in verband met de Covid19 uitbraak en heeft hiervoor een VTW (voorstel tot wijziging incl. kostenraming) ingediend. Hierover is het project nog in gesprek.

De realisatiekosten zijn als volgt verspreid over de jaren in mln € :

	Uitgaven	Raming
voorbereiding tm 2016	35,5	
uitvoering v.a. 2017	4,5	
2018	12,7	
2019	15,7	
2020	7,5	1,4
2021		-0,3
Totaal	**76,0**	**1,1**

Het bedrag in 2021 is negatief omdat de opbrengsten van onroerend goed dat jaar hoger liggen dan de uitgaven.

2.4 Risico's Top 5 risico's (op basis van grootste financiële gevolg):

Risico/issue	*Beheersing*	*Tijd (jaar)*	*Geld (€ mln.)*	*Kans van optreden*
Minder opbrengst gronden	*Goed inrichtingsplan maken*	*0,2*	*0,2*	*25%*
Kwaliteit van het gerealiseerde werk is onvoldoende	*Toetsen op afwijkingen proces, enkele stoppunten inlassen*	*0,3*	*0,1*	*10%*
Niet accepteren van opgeleverde door toekomstig beheerders	*Definitief beheersplan opstellen en deze toetsen, Toekomstig beheerders zoveel mogelijk betrekken bij project.*	*0,25*	*0,02*	*25%*
Beplanting voldoet niet aan de eisen vd gemeenten	*Gemeenten betrekken bij beplantingsplan en groenbeheerplan*	*0,25*	*0,02*	*25%*

Nb. De risico's zijn nu deels belegd bij de aannemer. In bovenstaande tabel zijn alleen de risico's voor Rijnland en de convenantpartijen opgenomen. Vertrouwelijke risico's zijn niet opgenomen.

Er worden regelmatig risicosessies gehouden, zowel met het IPM-team als met de aannemer gezamenlijk. De toprisico's van Rijnland zijn verwerkt in bovenstaande tabel.

Lassen sifon Grote Drooggemaakte polder

3 Omgeving van het project

3.1 Ontwikkeling van draagvlak/weerstand

De betrokkenheid bij het project blijft groot. Dit blijkt onder andere uit het blijvend groeiend aantal aanmeldingen voor de nieuwsbrief en volgers op social media. Het aantal abonnees op de nieuwsbrief is sinds juni 2019 gestegen van 706 naar 980. Ook op Facebook weten mensen ons beter te vinden. In dezelfde periode is het aantal volgers gestegen van 528 naar 878. Door COVID-19 was het project niet te bezoeken en is het belang online communicatie toegenomen. Op dit moment zijn er geen omgevingsissues die het project als totaal bedreigen. Een geactualiseerde issue-lijst is opgenomen in bijlage 4.

De publieksrondleidingen zijn in verband met Corona maatregelen gestopt. Ook het bezoekerscentrum op het ketenpark is gesloten. Omdat het project haar voltooiing nadert zal dit ook niet opnieuw worden opgestart. Op 1 juli 2020 is tot groot plezier van de omgeving het natuur- en recreatiedeel van het project vervroegd in gebruik genomen. Omdat het niet mogelijk is om met grote groepen samen te komen is gekozen voor een digitaal openingsmoment. De betrokken bestuurders hebben in een gezamenlijke vlog het publiek een warm welkom gewenst. Voor iedereen is op www.n3mp.nl een podcast met wandeling onder begeleiding van boswachter Arjan Postma beschikbaar. Ook zijn er diverse video's gemaakt voor mensen die het gebied niet kunnen bezoeken of die kunnen worden gebruikt voor water- en natuureducatie. Deze werkwijze is door de omgeving zeer gewaardeerd en we ontvangen veel positieve reacties op de podcast.

Foto Danique Kluivers (dochter van manegehouder Harm Kluivers aan de Voorweg) plant de eerste boom in de polder

Het projectteam wordt goed gevonden met zowel vragen als ook klachten. De meeste klachten betroffen:
Voor 1 juli 2020

- Openingsdatum, het gebied is helaas al vaak betreden, ondanks oproepen dit niet te doen, bebording en de inzet van extra beveiliging
- Planten van bomen, met name de knotwilgen op diverse locaties
- Verkeersmaatregelen, dit naar aanleiding van de vele aansluitingen op de openbare weg in de omgeving

Na 1 juli 2020

- Hondenbeleid, er moet door de gemeenten nog een definitief hondenbeleid worden vastgesteld. De vragen hierover worden doorgezet naar de betrokken gemeenten.
- Handhaving, gebruikers houden zich soms onvoldoende aan de regels binnen het gebied. Hierover ontvangen we veel vragen. Deze worden doorgezet naar de betrokken gemeenten.
- Ruwe wandelpaden en gecombineerde paden, de wandelpaden worden nog verder afgewerkt en het gebruik van de paden wordt gemonitord.

De vragen/klachten ontvangen binnen 3 werkdagen een reactie. Vragen die niet beantwoord kunnen worden door de projectorganisatie (zoals hondenbeleid en handhaving) worden gedeeld met de betrokken gemeenten. We adviseren de omgeving ook deze direct aan de gemeente te stellen.

3.2 Activiteiten

Vanaf eind september 2019

- Nieuwsbrieven/update website/facebook/twitter etc. voor de grote publiekscommunicatie
- Inzet uitkijkpunten bij werkzaamheden
- Werkbezoeken en rondleidingen op aanvraag tot maart 2020
- Keukentafelgesprekken
- Stakeholdergesprekken (voortgang) initiatieven derden
- Digitale opening natuur- en recreatiegebied op 1 juli met vlog en podcast

Openingshandeling Middengebied (1 juli 2020)

4 Organisatorische context

4.1 Subsidieverstrekker

Bij aanvang van het project was er in de raming rekening gehouden met een subsidie voor de fietspaden van € 1,4 mln. Echter in de periode dat het project stilgelegen heeft (2010-2013) is zowel bij Metropoolregio Rotterdam Den Haag (voormalig stadgewest Haaglanden) als de provincie de subsidie op fietspaden buiten de programmering geraakt. Daardoor zijn we opnieuw op zoek gegaan naar mogelijkheden voor subsidie. Uiteindelijk hebben we de volgende subsidiemogelijkheden gevonden:
Provincie ZH vanuit de uitvoeringsagenda Fiets € 540.000;
Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) € 540.000;
Landschapstafel Duin, Horst en Weide stelt de overige €320.000,- beschikbaar. De dekking hiervan is als volgt:
€ 160.000 Cofinanciering PZH
€ 53.000 Gemeente Leidschendam-Voorburg
€ 54.000 Gemeente Zoetermeer
€ 53.000 Gemeente Den Haag

Voortgang aanleg fietspaden

De aannemer is bij aanvang van het project zo snel mogelijk begonnen met het realiseren van de kades die als basis dienen voor de fietspaden. De fietspaden rondom het middengebied zijn gereed. In onderstaande afbeelding is in geel aangegeven wat nog moet worden geasfalteerd. De voorbereidingen hiervoor zijn al getroffen. De huidige planning is dat deze fietspaden in december 2020 gereed zijn.

Kruising aflaatstuw en fietspad van Wilsveen naar de camping de Drie Morgen

4.2 Raakvlakken

Met de inrichting van de Nieuwe Driemanspolder wordt ook het watersysteem in en om Zoetermeer gewijzigd. Meer water zal via de Nieuwe Driemanspolder worden afgevoerd naar de boezem dan via de Noord Aa plas wat kan leiden tot een kwaliteitsverbetering voor de Noord Aa plas. Het zal geen effect hebben op de waterkwaliteit in de Nieuwe Driemanspolder of op het gebruik ervan.

De gemeente Leidschendam-Voorburg en Rijnland zijn bezig om de weg en kade van de Meer en Geerweg aan te pakken. De aanpassingen die in het kader van N3MP zijn gedaan hebben daar mogelijk effect op. Hier vinden gesprekken over plaats tussen de betrokken partijen.

Rijnland is tevens bezig met het verbeteren van de kade langs de Voorweg en Wilsveen. Deze raken het project niet maar kunnen tot verwarring leiden in de omgeving. Beide projecten communiceren intensief met de omgeving om dit te minimaliseren.

De gemeente Zoetermeer heeft aangeboden grond te leveren voor het alsnog realiseren van de heuvel tegen de Burg. De Waaijerbrug. Dit depot is gerealiseerd en zal de komende jaren nog worden gevuld. Daarna wordt het door de gemeente Zoetermeer afgewerkt conform het inrichtings- en beplantingsplan.

4.3 Capaciteit projectteam

In 2020 is het projectteam van de projectorganisatie van Rijnland op orde. Zowel formeel als informeel wordt er intensief samengewerkt met de aannemer. Bij beide partijen hebben maar zeer beperkt wijzigingen plaatsgevonden in de projectteams. De capaciteit is op orde.

5 Organisatorische context

5.1 Documenten

In het kader van het project zijn o.a. de volgende documenten opgesteld:

- Uitvoeringsplan N3MP 11 oktober 2011, Hoogheemraadschap van Rijnland inclusief communicatieplan.
- Projectplan ikv Waterwet
- Projectcontract update
- Aanbestedingsdocumenten
- Contractbeheersplan

5.2 Samenwerking

Met de convenantpartijen vindt structureel overleg plaats. Ieder gremium in een andere frequentie. Het ambtelijk overleg vindt ieder kwartaal plaats. Het opdrachtgevers- en bestuurlijk overleg vindt twee maal per jaar plaats.

Foto van de bestuurders voor de opening van het Middengebied

Bijlage 1. **Projectgegevens**

Het projectteam van de N3MP heeft conform de Wijzigingsovereenkomst 2013 als opdracht om:
1. de benodigde gronden voor de realisatie van het project (350Ha) te verwerven
2. de drie doelstellingen van het project N3MP te realiseren. Deze drie doelstellingen zijn:
    - het realiseren van een piekberging in de regio Stompwijk met een omvang van circa 2.000.000 m3 inclusief de aanvoerroute;
    - het realiseren van een natuurfunctie (350ha);
    - het realiseren van een recreatiefunctie (350Ha).

3. het project N3MP uiterlijk gerealiseerd te hebben op 31 december 2020.

4. hiervoor is een taakstellend budget beschikbaar, opgebouwd uit de volgende bijdragen:
    - Hoogheemraadschap van Rijnland: €37,4 miljoen
    - Provincie Zuid-Holland: €27 miljoen (+ € 3 miljoen voor onderhoud)
    - Gemeente Den Haag: €1,6 miljoen
    - Gemeente Leidschendam-Voorburg: €1,6 miljoen
    - Gemeente Zoetermeer: €1,6 miljoen
    - Subsidie voor fietspaden €1,4 miljoen

5. eventuele meevallers op het taakstellend budget te investeren in een hogere kwaliteit van de realisatie van bergings-, natuur- en recreatiefunctie en eventuele tegenvallers op te vangen door bijstelling van het plan.
Het Hoogheemraadschap van Rijnland (HHR) besteedt het project aan middels een UAV-GC contract.

Als baseline voor dit Uitvoeringsplan gelden de volgende koersbepalende documenten (in alfabetische volgorde):

- **Beleidsvisie Groen**, *provincie Zuid-Holland*, 2012
- **Beschouwing Boezemcapaciteit 2012**, *hoogheemraadschap van Rijnland*, 2012
- **Bestuursconvenant Realisatie Nieuwe Driemanspolder**, *provincie Zuid-Holland*, 2008
- **Definitief ontwerp N3MP 2011**, *Projectbureau N3MP*, 2011
- **Definitief ontwerp N3MP 2013,** *Projectbureau N3MP*, 2013
- **Uitvoeringsplan** *N3MP 11 oktober 2011, Hoogheemraadschap van Rijnland*
- **Wijzigingsovereenkomst Bestuursconvenant**, *provincie Zuid-Holland*, 2013

Bijlage 2. **Besluitenlijst Bestuurlijk Overleg**

	Besluitenlijst Bestuurlijk overleg
25-1-2017	1. Het projectteam zal de lobby voor de benodigde subsidie voor de fietspaden coördineren. De lobby zal zich in ieder geval richten op de MRDH, de Landschapstafel Duin, Horst en Weide en de Uitvoeringsagenda Fiets van de provincie Zuid Holland. 2. De frequentie van het bestuurlijk overleg wordt opgehoogd naar 2x per jaar.
11-9-2017	3. Er is bestuurlijke druk nodig op de Landschapstafel om het belang van subsidiering van de fietspaden voor de Nieuwe Driemanspolder te benadrukken. **4.** De leden van het Bestuurlijk Overleg Nieuwe Driemanspolder die ook vertegenwoordigd zijn in het Bestuurlijk Overleg Landschapstafel Duin Horst en Weide zullen in de vergadering van 27 september 2017 de fietspaden in de Nieuwe Driemanspolder agenderen.
18-01-2018	N9 (aflaatwerk) zal worden toegevoegd aan de scope indien dit te realiseren is voor €450.000. Het hiervoor benodigde budget wordt toegevoegd door het Hoogheemraadschap van Rijnland.
07-11-2018	1. Het definitieve Inrichtingsplan is vastgesteld. 2. A) De termijn voor de realisatie van het project Nieuwe Driemanspolder te verlengen tot en met 31 december 2020. B) De kernboodschap uit te breiden met de verwachting per jaar: a. Eind 2018: eerste contouren zijn zichtbaar b. Eind 2019: route van het water c. Eind 2020: werken naar de opening Het BO vraagt aandacht voor een zorgvuldige communicatie naar de omgeving en betrokken stakeholders. In juni 2019 volgt een update over de voortgang.
04-06-2019	1. AB3 uit scope: de huidige brug wordt gehandhaafd. De toestroming naar het gemaal kan worden gegarandeerd wanneer bodemverharding wordt toegepast. 2. Het aangepaste ontwerp voor het zuidelijk landschap is goedgekeurd. De gemeente Zoetermeer krijgt de ruimte in een later stadium vrijkomende partijen grond toe te passen in het zuidelijk heuvellandschap om de aansluiting met de Burgemeester De Waaijerbrug de vorm van een heuvel te geven.

Bijlage 1. **Planning**

Zie voor een planning op hoofdlijnen onder het hoofdstuk planning..

Bijlage 2. **Update scopedocument (bijlage 2 uitvoeringsplan) Versie OG 29-6-2016)**

Dit scopedocument omschrijft de volledige technische scope van het project N3MP. Het scopedocument is de vigerende baseline. Wijzigingen worden via een VTW doorgevoerd. Het scopedocument is een bijlage bij de jaarlijkse voortgangsrapportage en wordt vastgesteld door het Bestuurlijk Overleg.

BINNEN de Scope van het project 'Nieuwe Driemanspolder' (uitvoeringsplan/OG okt. 15)

- Polder met flexibel peil. De hoeveelheid water die gedurende de winter valt wordt vastgehouden voor de zomerperiode. Hierdoor zal er een zeer kleine waterbehoefte zijn vanuit de nutriëntenrijke boezem, met als beoogd resultaat: schoon en helder water.
    - Wateroppervlak ca. 90-150 ha water.
- Piekberging t.b.v. 2 miljoen m^3, inlaatdebiet 10m^3/s.
    - Aanvoertracé Rijnland (Ringsloot en Limietsloot)
    - Bergingsgebied
    - Afvoertracé
    - kwelzones
    - Waterstaatkundige kunstwerken
        - Kades ten behoeve van het aanvoertracé, de limietsloot en de seizoens/piekberging.
        - Inlaatkunstwerk knooppunt Stompwijk (Boezem -> Ringsloot Zoetermeerse Meerpolder).
        - Inlaatkunstwerk (N4) (Ringsloot Zoetermeerse Meerpolder -> Limietsloot/Piekberging).
        - Aquaduct Voorweg).
        - Compartimenteringkade.
        - Brug met compartimenteringvoorziening (in de compartimenteringskade)
        - Aflaatkunstwerk (N9).
        - Opstelplaats tijdelijke pompinstallatie nabij gemaal Nieuwe Driemanspolder.
        - Afvoertracé
        - Inlaat vanuit seizoensberging naar kwelzone.
        - Sifon onder de Limietsloot (benodigd budget is vanuit een ander Rijnlands project aan het toegevoegd)\
        - Afsluiting Ringsloot Zoetermeersemeerpolder nabij kunstwerk N4

    - Overige kunstwerken.
        - Brug in de Meerlaan over het aanvoertracé.
        - Brug in de N206 over het aanvoertracé.
        - 3 landbouwbruggen over het aanvoertracé.
        - Fietsbrug over de ringsloot
        - 1 brug ten behoeve van de ontsluiting van het NAM terrein.
        - Fietsbrug over inlaatkunstwerk bij start Limietsloot.
        - Brug Voorweg over de Limietsloot.
        - Fietsbrug einde Limietsloot (verbinding fietspaden op de kade middengebied)
        - Brug Wilsveen over het afvoertracé

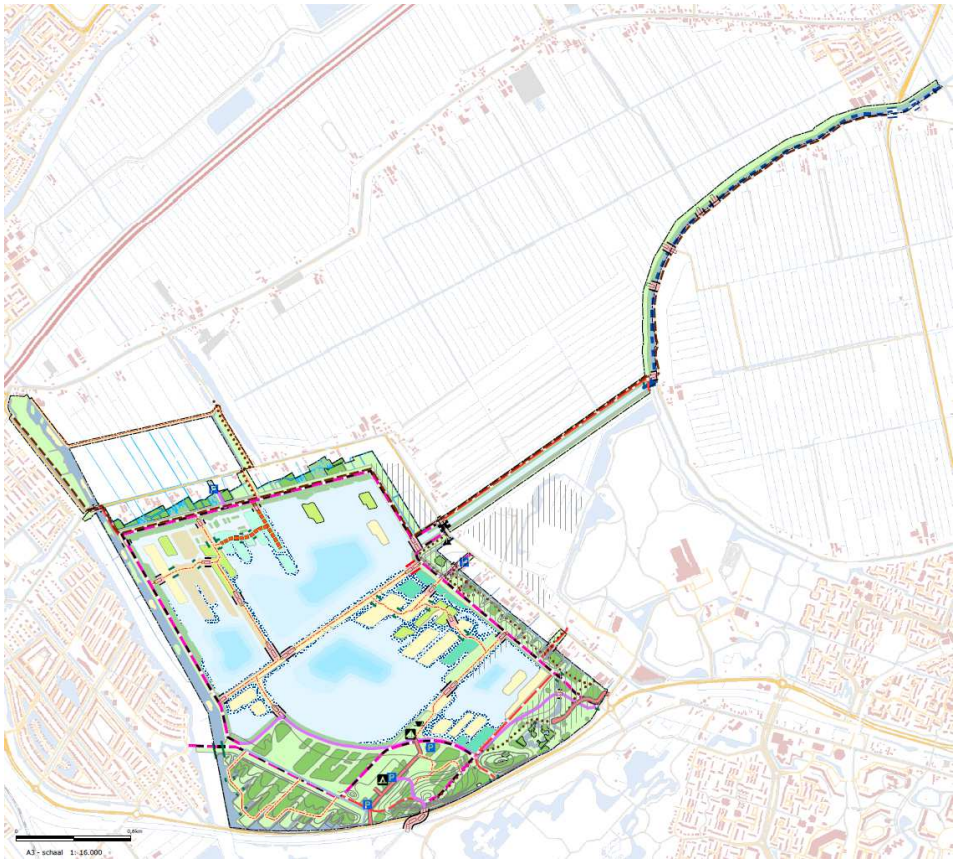
- Gebiedsinrichting ten behoeve van natuurontwikkeling (conform eisen geformuleerd in de 'Beleidsvisie Groen' van de Provincie Zuid Holland)
    - Bosschages.
    - Grasland.
    - Oevers.

- Gebiedsinrichting ten behoeve van recreatie (in overleg met de gemeenten en conform eisen geformuleerd in de 'Beleidsvisie Groen' van de Provincie Zuid Holland).
    - Fietspaden/voetpaden/menpaden/wegen etc.
    - Ligweide.
    - Parkeerplaatsen.
    - (bouwrijp)Horecavoorziening, bootverhuur en camping (DWA en K&L) (bijlage 1)
    - Kleine bruggen en duikers t.b.v. de belevingswaarde van het gebied.
    - Vissteiger

- Vrijheidsgraden
    - Minder grondverzet -> minder diepe stukken in de plassen, dus lager heuvellandschap.
    - Benutten van erosieklasse 1 klei.
    - Minder kwaliteit realiseren dan in het wensbeeld is voorzien.

- Afspraken zoals gemaakt in het Bestuursconvenant 2008.
- Afspraken zoals gemaakt in de Wijzigingsovereenkomst 2013
- Wensbeeld conform het vastgestelde DO Nieuwe Driemanspolder februari 2011.
- Sanering voormalig perceel Tetteroo.
- Verleggen kabels en leidingen binnen het plangebied.
- Nieuwe locatie voor de Muskusrattenbestrijding.
- Projectgrens 2013 zoals op de volgende figuur aangegeven

Projectgrens Nieuwe Driemanspolder 2013

Nadere detaillering scope "gebiedsinrichting ten behoeve van recreatie en natuur" (OG okt. 2015)

- Verlichting rondom de entree (bijlage 1)
- Uitkijkpunt (1 stuks)
- Speeltoestellen of spelaanleiding (3stuks)
- Drijfbalken om kano's te weren (kanovrije zone t.b.v. natuur)
- Vogelkijkscherm/hut
- Op- en overstapplaatsen voor kano”s (4 stuks)
- Doorwaadbaar pad voor paarden
- Visplekken
- Mini-eiland voor vogels bij vogelkijkscherm (stortsteen)
- IJsvogelwand
- Banken (basisvariant Beeldkwaliteitsplan (BKP))
- Picknicktafels (basisvariant BKP)
- Bewegwijzering
- Infoborden
- Afvalbakken
- Boothelling (voor onderhoud en hulpdiensten)
- Fietsrekken
- Krabbenscheer transplantatie

Voormalige scope/wensenlijst

Voormalige scope (inzet besparingsopties memo OG okt. 15 en juni 2016) :
De onderstaande scope wordt als eerste weer toegevoegd, mocht er uiteindelijk geld overblijven. Daarbij geldt dat 1 en 2 de hoogste prioriteit hebben voor terugplaatsing.

Terugdraaien:

1. Voet en Fietsbruggen vereenvoudigen
2. Fietspaden (incl. bruggen) versmallen van 4,0 m naar 3,5 meter. Variant hierop is dat een 0,5m schelpenpad aangelegd wordt naast fietspad van 3.5m ter scheiding voet- en fietsverkeer (€ 200.000 incl. btw).

- Onderhoudsbruggen vervangen door duikers (5 st)
- Minder en kortere voetbruggen in middengebied
- Binnentaluds van kades steiler maken
- Afvoerstuw vooralsnog niet aanleggen (niet in geautomatiseerde vorm)

Eerdere wensen (OG okt. 15)

- Banken, dure versie BKP
- Picknicktafels, dure versie BKP
- Rotonde entree
- Kunststof brugdekken
- Doorsteek naar menroute bij knik punt in Wilsveen
- Extra menpad door Nieuwe Driemanspolder (parallel aan Voorweg) richting Buytenpark Westerpark
- Ruiterpad op middenkade
- Extra entree (voetgangers) Leidschenveen (wens gemeente Den Haag)
- Fietsverbinding Wilsveen-Molendriegang (wens gemeente Leidschendam-Voorburg)
- Een permanent bezoekers/informatiecentrum

Nieuwe wensen (OG juni 16)

- Kunst
- Discgolf-veld
- ATB-route
- Fauna-voorzieningen bij fietspaden/duikers

BUITEN de Scope van het project 'Nieuwe Driemanspolder' (niet limitatief)

- Aanvoertracé Delfland.
- Deelgebied Roeleveen.
- Strook langs de Landscheiding Rijnland/Delfland.
- Baggerdepot.
- Aanpassen waterakkoord Rijnland/Delfland.
- Vergroten/aanpassen/slopen gemaal Nieuwe Driemanspolder.
- Aanpassen/optimaliseren waterhuishouding Potteveen.
- Bouw nieuw gemaal Drooggemaakte Grote Polder.
- Een permanent informatiecentrum in het gebied.
- Forellenvisserij.
- Meerjarig beheer en onderhoud door ON van UAV-GC contract.
- Wijzigingen beleid en regelgeving

Scope wijziging (OG nov 18)
De termijn voor de realisatie van het project N3MP wordt verlengd tot en met 31 december 2020.

Scope wijziging (OG nov 18)
- AB3 wordt uit de scope gehaald.
- Er wordt minder grond aangebracht in het zuidelijk heuvellandschap. Mogelijk zal gemeente Zoetermeer hier op termijn grond aanbrengen.

Bijlage 3. **Geactualiseerde Issuelijst**

In het omgevingsmanagement en de communicatie spelen tijdens de uitvoering issues (kwesties) die voor het project kansen of risico's kunnen bevatten.

Issue	Stand van zaken
Tijdens uitvoering bezorgdheid over:	
- Zetting en grondwateroverlast a.g.v. de werkzaamheden (vooral aan de Bovenmeerweg); - Zettingen niet tijdig, oplevering later	- Monitoring en nulmetingen door Rijnland (grondwater) en door aannemer (extra contracteis) - Beheersmaatregelen genomen door aannemer, de verwachting is dat in 2020 opgeleverd kan worden
- Kruising werkverkeer /normaal verkeer b.v. bij aquaduct	- Er wordt een bypass gerealiseerd
- Geluid, trillingen, licht, stof	- Eisen aangesteld in aanbestedingscontract. Ook Meegenomen in EMVI aanbesteding
- Afsluiting Voorweg/Wilsveen (o.a. vanwege bereikbaarheid horeca, landbouwverkeer)	Als eis in contract "ten alle tijden doorgang" opgenomen
- Wens voor extra toegang N3MP vanuit Leidschenveen	Gemeente Den-Haag is mogelijkheden aan het verkennen. Gesprekken over mogelijke grondverwerving zijn door de gemeente opgestart.
- Wensen voor beheermogelijkheden na oplevering	Het beheerplan is inmiddels vastgesteld met de betrokken beheerders. De invulling daarvan wordt nu uitgewerkt door de gemeenten.
- Verkeershinder door realiseren aansluitingen	Er is verkeershinder geweest door het realiseren van aansluitingen. Dit is naar verwachting eind oktober volledig afgerond.
- Veiligheid Meer-en Geerweg	Monitoring van de Meer- en Geerweg wijst uit dat de situatie onder controle is.
Na oplevering bezorgdheid over:	
- Zorgvuldigheid van onderhoud (onkruid) na oplevering, vooral in de zone vlak achter huizen (Wilsveen/Voorweg);	- Gewezen op onderhoudsovereenkomst/ beheerplan, waar de gemeenten aan gehouden zijn
- (Grond)wateroverlast in Wilsveen (WV), Leidschenveen (LV);	- WV: uitgebreide monitoring door Rijnland van de grondwaterstand - LV: bijeenkomst georganiseerd met Bewonersorganisatie Leidschenveen Huidige wateroverlast blijkt vooral in aansluiting particuliere drainage op drainagestelsel gemeente te liggen (geen issue N3MP).
- Verkeersveiligheid (kruising fiets- en ruiterpaden met Wilsveen/Voorweg (WV/VW), afslag naar de centrale parkeerplaats);	- WV/VW In het ontwerp zijn nu wegversmallingen opgenomen ter hoogte van dergelijke kruisingen t.b.v. verkeersveiligheid - Afslag: optie rotonde bekeken. Blijkt te duur (3 ton), Rotonde wordt wel opgenomen in extra

	wensenlijst.
- Extra parkeerdruk in Leidschenveen ;	- Naar verwachting is het aantal parkeerplaatsen, dat aangelegd wordt voldoende. In het bestemmingsplan Z'meer is een uitbreidingsmogelijkheid opgenomen, in het ontwerp wordt hier al op geanticipeerd, zodat uitbreiding snel te realiseren is.
- Geluidsoverlast bij nieuwe parkeerplaatsen en a.g.v. de camping	- Einde Stompwijkse weg: overwogen de parkeerplaats iets van de huizen af te verschuiven. Dit past echter niet in het bestemmingsplan. Dit is uitgelegd, maar zal ongetwijfeld tot teleurstelling leiden. - Camping: de gemeente Zoetermeer gaat voor een camping van 90 plaatsen, gericht op de streek. Geen camping met veel vertier en bijbehorend nachtelijk geluid. In de contracten met toekomstige exploitant(en) zal dit ook worden geborgd. De camping zal daarnaast een eigen parkeervoorziening moeten realiseren.
- Toename van ganzenoverlast in de toekomstige situatie. In de zone langs Leidschenveen ondervinden met name de stadbewoners in de huidige situatie al ganzenoverlast	- De ernst van de problematiek en de mogelijkheden om er iets aan te doen worden nog onderzocht.